

УДК 342.585(477)

К.В. ТАРАСЕНКО, канд. юрид. наук, Національна академія внутрішніх справ

КОМПЕТЕНЦІЯ, ФОРМИ І МЕТОДИ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ РАДИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Ключові слова: Рада національної безпеки і оборони України, національна безпека, оборона, компетенція, контроль, нагляд, координація, форми діяльності, методи діяльності, відповідальність

На сьогоднішній день серед представників різних гілок влади і серед представників політологічної та юридичної науки існує багато поглядів на те, який саме конституційно-правовий статус повинна мати Рада національної безпеки і оборони України і, взагалі, доцільність існування даного органу. В той же час вплив РНБО України на суспільне життя в нашій державі постійно змінюється, причому ці зміни відбуваються не в залежності від законодавства (яке залишилося незмінним), а в залежності від особи, яка займає посаду секретаря РНБО України. Тому ми поставили завдання дослідити компетенцію, форми та методи роботи Ради національної безпеки і оборони України.

При дослідженні питання компетенції Ради національної безпеки і оборони України як одного зі складових елементів її конституційно-правового статусу важливо визначити зміст компетенції, притаманної будь-якому державному органу. Відомо, що зовнішнім відображенням реалізації закріпленої компетенції є форма, в якій згадана компетенція державного органу виражається, внутрішньою сутністю компетенції є методи її реалізації, а однією з найважливіших гарантій її забезпечення – відповідальність державного органу. Виходячи з цього, Рада національної безпеки і оборони України виконує визначену Конституцією України та іншими нормативно-правовими актами діяльність, яка передба-

чає особливі, тобто властиві лише їй форми і методи такої діяльності.

У будь-якій державі здатність її апарату ефективно виконувати своє призначення багато в чому залежить від його організації. Адже організація чого-небудь має структурну й функціональну сторони. Стосовно до державного механізму організація означає, насамперед, створення відповідної системи органів, встановлення компетенції кожного з них, підбір і розміщення кадрів [1, с.3]. Слід зазначити, що поняття компетенції державного органу має свою історію, адже єдності серед учених-юристів щодо змісту цього поняття до цього часу немає. Загалом, компетенція (від лат. «*competentia*», від *competere* – взаємно прагну; відповідаю, підходжу) є обов'язковою складовою правового становища (статусу) будь-якого державного органу. А тому вважаємо необхідним розглянути думки деяких учених із зазначеного питання. Так, Б.М. Лазарев вважає, що компетенція має такі основні значення: а) коло питань, щодо яких дана особа або особи мають певні знання (відають щось) і б) коло повноважень (прав і обов'язків «відати чимось») [1, с.11]. Є й інші трактування поняття «компетенція», адже вчені-юристи по-різному підходять до змісту цього поняття. Зокрема, Ю.М. Тодика та В.Д. Яворський вважають, що компетенція – це, перш за все, сукупність прав та обов'язків державного органу, а також його підвідомчість [2, с.92]. У свою чергу, О.Ф. Скакун визначає компетенцію державного органу як закріплену законом або іншим нормативно-правовим актом сукупність його владних повноважень (прав та обов'язків), юридичної відповідальності та предмета відання [3, с.363]. А Ю.О. Тихомиров вважає, що компетенція – це покладений законно на уповноваженого суб'єкта обсяг публічних справ. До складових компетенції він відносить: нормативно встановлені цілі, предмети відання як юридично визначені сфери та об'єкти впливу, владні повноваження [4, с.55–56]. В.В. Кравченко під компетенцією розуміє сукупність визначених конституцією та законами предметів відання і

повноважень, де повноваження – це конкретні права та обов'язки [5, с.295]. Компетенцію визначають також як сукупність предметів відання, функцій, повноважень, прав і обов'язків органу державної влади, органу місцевого самоврядування або їх посадової особи чи службової особи, що визначаються конституцією [6, с.210]. Зафіксована в нормативних актах компетенція органів державної влади встановлює самостійність цих органів і одночасно відрізняє їх від інших органів державної влади, від недержавних органів, організацій і громадських об'єднань.

Виходячи з вищевикладеного, можна стверджувати, що юридично закріплена компетенція надає Раді національної безпеки і оборони України визначені владні повноваження, закріплене коло прав та обов'язків, об'єкти впливу, що передбачені Конституцією України та деякими іншими нормативно-правовими актами, які утворюють правову основу її діяльності. Конституція України та, зокрема, відповідний Закон досить повно визначають функції і компетенцію Ради в умовах мирного та воєнного часу, її склад і структуру, порядок функціонування, повноваження її членів тощо. Рада національної безпеки і оборони України – це спеціалізований державний орган з конституційним статусом, який функціонує при Президентові України і покликаний забезпечити одну з найважливіших конституційних його функцій – гарантувати державну незалежність і національну безпеку та оборону держави. Конституція визначає основні завдання цього органу – координацію і контроль діяльності органів виконавчої влади у сфері національної безпеки і оборони, а також визначає принципів засади її формування [7].

Згідно з Законом України «Про основи національної безпеки України» від 19.06.2003 р., Рада національної безпеки і оборони України координує та контролює діяльність органів виконавчої влади у сферах національної безпеки і оборони, а також з урахуванням змін у геополітичній обстановці вносить Президенту України пропозиції щодо уточнення Стратегії національної безпеки України та Воєнної до-

ктрини України [8]. Відповідно до Стратегії національної безпеки України, затвердженої Указом Президента України від 12.02.2007 р. № 105/2007, Рада національної безпеки і оборони України координує та контролює діяльність органів виконавчої влади по реалізації Стратегії та, з урахуванням змін у зовнішньому або внутрішньому середовищі, вносить Президентові України пропозиції щодо її уточнення та ресурсного забезпечення для врахування при підготовці проекту закону про Державний бюджет України на наступний рік [9]. Крім того, ст.7 Закону України «Про оборону України» від 06.12.1991 р. передбачає, що Рада національної безпеки і оборони України координує і контролює діяльність органів виконавчої влади у сфері оборони в межах повноважень, визначених Конституцією України та Законом України «Про Раду національної безпеки і оборони України» від 05.03.1998 р. [10].

З аналізу зазначених нормативно-правових актів випливає, що законодавець визначив ключові засади, на яких ґрунтується компетенція Ради національної безпеки і оборони України, до яких відніс: координацію, контроль, планування і прогнозування.

Ми вже зазначали, що контроль за діяльністю державних органів і посадових осіб у сфері забезпечення національної безпеки і оборони здійснює безпосередньо Рада національної безпеки і оборони України. Спеціалісти з теорії наукового управління виходять з того, що контроль – це система спостереження і перевірки процесу функціонування відповідного об'єкта для визначення і виправлення його відхилення від заданих параметрів. Проте на законодавчому рівні відсутні чітко визначені поняття «контроль» та близького до нього за значенням поняття «нагляд», що також є одним з проблемних у теоретичних дослідженнях питань про їх співвідношення. В юридичній літературі розглядувані поняття часто не розрізняються, а увага на їх розмежуванні не завжди зосереджується, хоча окремі вчені і намагаються розмежувати ці поняття. Передусім слід зазначити, що тлума-

чення понять «контроль» і «нагляд» розглядається у Великому тлумачному словнику сучасної української мови. Так, контроль визначається як перевірка, облік діяльності когось або чого-небудь, нагляд за ким-небудь (чим-небудь) або установа чи організація, яка здійснює нагляд за ким-, чим-небудь; нагляд – дія зі значенням наглядати або група осіб чи орган влади, що наглядають за ким-, чим-небудь [11, с.451, 554–555]. Таке саме тлумачення дається й в інших словниках. У свою чергу, вчені-юристи вкладають дещо інший зміст у поняття «контроль» та «нагляд». Зокрема, В.Б. Авер'янов розглядає поняття «контроль» як родове поняття, а «нагляд» – як похідне від нього [12, с.346]. В.М. Гаращук вважає, що «контроль» та «нагляд» – наближені поняття, хоча і не тотожні. Контроль відрізняється від нагляду тим, що контролюючий орган має право втручатися в оперативну діяльність підконтрольного об'єкта, а також тим, що контролюючі органи мають право самостійно притягувати винних до правової відповідальності [13, с.48]. Російські вчені Д.Н. Бахрах та А.П. Коренев також вважають, що в разі відсутності організаційної підпорядкованості зведення контролю до нагляду необхідне для запобігання втручанням в оперативну діяльність підконтрольного об'єкта [14, с.40]. Враховуючи вищенаведені підходи до розуміння контролю та нагляду, зазначимо, що для контролю характерно те, що він: здійснюється державними органами щодо організаційно підпорядкованих суб'єктів (в окремих випадках він проводиться і стосовно не підпорядкованих суб'єктів); за результатами контролю можуть застосовуватися дисциплінарні заходи; контроль здійснюється за діяльністю підконтрольних об'єктів у цілому чи за окремими її аспектами. До основних характеристик нагляду слід віднести те, що він: здійснюється державними органами щодо суб'єктів, які їм організаційно не підпорядковані; у процесі нагляду застосовуються заходи адміністративного впливу; здійснюється за дотриманням відповідними суб'єктами спеціальних норм і правил [15, с.349–350].

Отже, Рада національної безпеки і оборони України належить до кола державних органів, що мають конституційний статус щодо інших органів держави, компетенція яких носить контрольний-наглядний характер. А тому вважаємо доцільним запропонувати зміни та доповнення до ч.2 ст.107 Конституції України і викласти її у такій редакції: «Рада національної безпеки і оборони України координує, контролює і наглядає за діяльністю органів виконавчої влади у сфері національної безпеки і оборони». Аналогічним чином пропонуємо доповнити статті 3, 4 Закону України «Про Раду національної безпеки і оборони України» від 05.03.1998 р. та деякі інші нормативно-правові акти, які стосуються функцій і компетенції Ради національної безпеки і оборони України.

В умовах подальшої спеціалізації органів державної влади та ускладнення державного механізму дедалі більшого значення набуває координаційна діяльність. Вона полягає у забезпеченні узгодженості в роботі різних органів державної влади та їх структурних підрозділів, органів місцевого самоврядування шляхом встановлення системних і стабільних зв'язків між ними, зокрема, у сфері національної безпеки і оборони. Характер розглядуваних зв'язків може бути різним, залежно від місця й ролі кожного з кореспондуючих суб'єктів у загальній системі органів державної влади чи у структурі окремого органу. В разі, якщо суб'єкти перебувають на одному рівні системи, то координаційні відносини між ними набувають характеру координаційно-паритетних; якщо ж вони належать до різних рівнів, то координаційні відносини між ними мають визначитися як координаційно-субординаційні [16, с.51].

Координаційна діяльність у сфері національної безпеки і оборони покликана налагодити тісну взаємодію органів державної влади, реалізувати єдність і погодженість усіх етапів забезпечення національної безпеки і оборони з боку належних суб'єктів. Лише Рада національної безпеки і оборони України наділена відповідно до Конституції України компетен-

цією координаційної діяльності у сфері національної безпеки і оборони.

Виходячи з вищесказаного та у відповідності зі ст.3 Закону України «Про Раду національної безпеки і оборони України» від 05.03.1998 р., яка визначає функції Ради національної безпеки і оборони України, до її координаційних функцій можна віднести: координацію та здійснення контролю за діяльністю органів виконавчої влади у сфері національної безпеки і оборони у мирний час; координацію та здійснення контролю за діяльністю органів виконавчої влади у сфері національної безпеки і оборони в умовах воєнного або надзвичайного стану та при виникненні кризових ситуацій, що загрожують національній безпеці України [17].

Враховуючи те, що поняття «компетенція» включає владні повноваження, закріплене коло прав та обов'язків, об'єкти впливу, а функції є напрямками реалізації компетенції на шляху до мети, поставленої перед органом, то Рада національної безпеки і оборони України має таку контрольню-наглядову та координаційну компетенцію:

- здійснює поточний контроль діяльності органів виконавчої влади у сфері національної безпеки і оборони, подає Президенту України відповідні висновки та пропозиції;

- координує і контролює переведення центральних і місцевих органів виконавчої влади, а також економіки країни на роботу в умовах воєнного чи надзвичайного стану;

- координує і контролює діяльність органів місцевого самоврядування в межах наданих повноважень під час введення воєнного чи надзвичайного стану;

- координує та контролює діяльність органів виконавчої влади по відбиттю збройної агресії, організації захисту населення та забезпеченню його життєдіяльності, охороні життя, здоров'я, конституційних прав, свобод і законних інтересів громадян, підтриманню громадського порядку в умовах воєнного та надзвичайного стану та при виникненні кризових ситуацій, що загрожують національній безпеці України.

Компетенція Ради національної безпеки і оборони України поширюється також на здійснення демократичного цивільного контролю над Воєнною організацією і правоохоронними органами держави. Згідно зі ст.1 Закону України «Про демократичний цивільний контроль над Воєнною організацією і правоохоронними органами держави» від 19.06.2003 р., демократичний цивільний контроль над Воєнною організацією та правоохоронними органами держави – це комплекс здійснюваних відповідно до Конституції і Законів України правових, організаційних, інформаційних заходів для забезпечення неухильного дотримання законності й відкритості в діяльності всіх складових частин Воєнної організації та правоохоронних органів держави, сприяння їхній ефективній діяльності і виконанню покладених на них функцій, зміцненню державної та військової дисципліни [18]. Водночас саме вищезгаданий Закон, зокрема, його ст.14, визначає Раду національної безпеки і оборони України суб'єктом здійснення такого контролю.

Актуальність здійснення цивільного контролю над відомствами «силового блоку» сучасної демократичної держави є надзвичайно високою з огляду на важливість реалізації заходів, спрямованих на забезпечення захисту об'єктів національної безпеки. Адже об'єктами національної безпеки визнаються людина і громадянин з їх конституційними правами і свободами; суспільство та безпосередньо держава.

Виходячи з поняття демократичного цивільного контролю над Воєнною організацією та правоохоронними органами держави, Рада національної безпеки і оборони України здійснює підготовку інформаційно-аналітичних матеріалів, пропозицій та проектів рішень, відповідно до своїх повноважень, які стосуються основ воєнної політики України в сучасних умовах та напрямів військової реформи, в тому числі контроль за ходом виконання програм реформування Збройних Сил України, інших військових формувань та оборонно-промислового комплексу України,

забезпечення їх належного фінансування. Рада наглядає також за соціальною і професійною адаптацією військовослужбовців, які підлягають звільненню в запас чи у відставку, тощо.

Стаття 3 Закону України «Про Раду національної безпеки і оборони України» від 05.03.1998 р. визначає функції Ради національної безпеки і оборони України з огляду на можливість внесення пропозицій Президентом України щодо реалізації засад внутрішньої і зовнішньої політики у сфері національної безпеки і оборони, що торкаються питань перспективного планування та прогнозування. Відповідно до функцій, визначених вищезгаданим Законом, Рада національної безпеки і оборони України:

- розробляє та розглядає на своїх засіданнях питання, які, за Конституцією та законами України, Концепцією (основами державної політики) національної безпеки України, Военною доктриною України, належать до сфери національної безпеки і оборони, та вносить пропозиції Президентом України відповідно до своїх досліджень;

- залучає до аналізу інформації посадових осіб та фахівців органів виконавчої влади, державних установ, наукових закладів, підприємств та організацій усіх форм власності;

- ініціює розроблення нормативних актів та документів з питань національної безпеки і оборони, узагальнює практику їх застосування та результати перевірок їх виконання [17].

Розглядаючи планування як засаду діяльності органу національної безпеки і оборони України, слід зазначити, що сутність планування полягає у завчасному прогнозуванні розвитку суспільних процесів у даній сфері та визначенні дій зацікавлених суб'єктів системи забезпечення національної безпеки і оборони у найближчому, а головне, подальшому майбутньому. А тому, при розробці та розгляді питань, які за чинним законодавством належать до сфери національної безпеки і оборони, з метою подальшого подання пропозицій Президентом України Рада національної безпеки і оборони України залучається до: визначення стратегічних національних

інтересів України, концептуальних підходів та напрямів забезпечення національної безпеки і оборони у політичній, економічній, соціальній, військовій, науково-технологічній, екологічній, інформаційній та інших сферах; створення проектів державних програм, доктрин, законів України, указів Президента України, директив Верховного Головнокомандувача Збройних Сил України, міжнародних договорів, інших нормативних актів та документів з питань національної безпеки і оборони; вдосконалення системи забезпечення національної безпеки та організації оборони, утворення, реорганізації та ліквідації органів виконавчої влади у цій сфері; розроблення проекту Закону України про Державний бюджет України по статтях, пов'язаних з забезпеченням національної безпеки і оборони України; матеріального, фінансового, кадрового, організаційного та іншого забезпечення виконання заходів з питань національної безпеки і оборони; заходів політичного, економічного, соціального, воєнного, науково-технологічного, екологічного, інформаційного та іншого характеру відповідно до масштабу потенційних та реальних загроз національним інтересам України; надання доручень, пов'язаних з вивченням конкретних питань та здійсненням відповідних досліджень у сфері національної безпеки і оборони, органам виконавчої влади та науковим закладам України; залучення контрольних, інспекційних та наглядових органів, що функціонують у системі виконавчої влади, до здійснення контролю за своєчасністю та якістю виконання прийнятих Радою національної безпеки і оборони України рішень, введених в дію указами Президента України; забезпечення і контролю надходження та опрацювання необхідної інформації, її збереження, конфіденційності та використання в інтересах національної безпеки України, аналізу на її основі стану і тенденції розвитку подій, що відбуваються в Україні і в світі, визначення потенційних та реальних загроз національним інтересам України; розгляду питань оголошення стану війни, загальної або часткової мобілізації, введення воєнно-

го чи надзвичайного стану в Україні або в окремих її місцевостях, оголошення в разі потреби окремих місцевостей України зонами надзвичайної екологічної ситуації.

Отже, компетенція Ради національної безпеки і оборони України – це нормативно визначені об'єкти впливу, закріплене коло прав та обов'язків, владні повноваження, що передбачені Конституцією України та іншими нормативно-правовими актами, які утворюють основу її діяльності і мають контрольно-наглядовий та координаційний характер.

Враховуючи вищезазначене, з нашої точки зору, Рада національної безпеки і оборони України виконує такі основні завдання. По-перше, виступає механізмом стратегічного прогнозування і планування щодо всіх питань національної безпеки України. По-друге, відіграє роль об'єднувального механізму в системі забезпечення національної безпеки України стосовно всіх її суб'єктів. По-третє, виконує координаційну діяльність в управлінні стосовно державних органів у разі виникнення надзвичайних або особливих ситуацій. Рада національної безпеки і оборони України також бере участь у підготовці та оцінюванні державних рішень у сфері національної безпеки і оборони. Особливе значення останнього завдання важко переоцінити в сучасних умовах реалізації реформ Збройних Сил, правоохоронних органів тощо. Саме через Раду національної безпеки і оборони та створені при ній комісії й інші консультативні інституції може здійснюватися узгодження позицій та вироблення консенсусу з визначальних питань суспільного та державного розвитку.

У цілому, Рада національної безпеки і оборони України та аналогічні органи в інших країнах світу з президентською і президентсько-парламентською формами правління можуть використовуватися як один з важелів впливу глави держави на організацію і функціонування державної влади та окремих її органів. Рада національної безпеки і оборони України – єдиний державний орган під головуванням Президента України, існування та статус якого закріплені в Конституції, а тому в

умовах відсутності дієвих засобів стримувань та противаг серед органів державної влади в Україні є органом, який реалізує посилення політичного впливу глави держави в Україні.

Враховуючи вищесказане, окремо важливо зазначити про повноваження Голови Ради національної безпеки і оборони України, оскільки саме йому належить провідна роль в організації діяльності Ради національної безпеки і оборони України. Згідно зі ст.11 Закону України «Про Раду національної безпеки і оборони України» від 05.03.1998 р., повноваженнями Голови Ради національної безпеки і оборони України необхідно вважати те, що він:

1) спрямовує діяльність і здійснює загальне керівництво роботою Ради національної безпеки і оборони України;

2) затверджує перспективні та поточні плани роботи Ради національної безпеки і оборони України, час і порядок проведення її засідань;

3) особисто головує на засіданнях Ради національної безпеки і оборони України;

4) дає доручення членам Ради національної безпеки і оборони України, пов'язані з виконанням покладених на неї функцій;

5) заслуховує поточну інформацію Секретаря Ради національної безпеки і оборони України про хід виконання її рішень, у разі потреби виносить питання про стан виконання рішень Ради національної безпеки і оборони України на її засідання;

6) затверджує Положення про апарат Ради національної безпеки і оборони України, його структуру і штати;

7) здійснює інші повноваження, передбачені законодавством України.

Також ст.12 Закону України «Про Раду національної безпеки і оборони України» від 05.03.1998 р. визначає повноваження окремих членів Ради національної безпеки і оборони України. Вони можуть: вносити до Ради національної безпеки і оборони України пропозиції щодо розгляду будь-яких питань, що входять до її компетенції; здійснювати попередню підготовку питань та брати участь у їх розгляді Радою національної безпеки і оборони України; вносити зауваження та

пропозиції, голосувати з питань, що розглядаються Радою національної безпеки і оборони України; у разі потреби висловлювати свою окрему думку щодо проектів рішень Ради національної безпеки і оборони України; брати участь у плануванні роботи Ради національної безпеки і оборони України; координувати та контролювати у межах своїх посадових повноважень виконання рішень Ради національної безпеки і оборони України.

Відповідно до ст.7 Закону України «Про Раду національної безпеки і оборони України» від 05.03.1998 р., правовий статус Секретаря Ради національної безпеки і оборони України як державного службовця визначається Президентом України у відповідності з Законом України «Про державну службу» від 16.12.1993 р. Секретар Ради національної безпеки і оборони України забезпечує організацію роботи і виконання рішень Ради національної безпеки і оборони України. Тому повноваження Секретаря Ради національної безпеки і оборони України достатньо широкі. Згідно зі ст.13 Закону України «Про Раду національної безпеки і оборони України» від 05.03.1998 р., Секретар Ради національної безпеки і оборони України повноважний:

1) готувати пропозиції щодо перспективного і поточного планування діяльності Ради національної безпеки і оборони України;

2) подавати на розгляд Президенту України проекти актів Президента України про введення у дію рішень Ради національної безпеки і оборони України, у тому числі щодо пропозицій і рекомендацій з реалізації засад внутрішньої і зовнішньої політики у сфері національної безпеки і оборони;

3) організувати роботу, пов'язану з підготовкою та проведенням засідань Ради національної безпеки і оборони України та контролем за виконанням прийнятих нею рішень;

4) інформувати Президента України та членів Ради національної безпеки і оборони України про хід виконання рішень Ради;

5) координувати діяльність робочих і консультативних органів Ради національної безпеки і оборони України;

б) за дорученням Голови Ради національної безпеки і оборони України представляти позицію Ради національної безпеки і оборони України у Верховній Раді України, у відносинах з органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, з політичними партіями і громадськими організаціями та засобами масової інформації, з міжнародними організаціями.

Для виконання своїх функцій Секретар Ради має право:

– одержувати у встановленому порядку від державних та інших органів, установ, організацій документи, письмові висновки, звітні дані, інші матеріали з питань національної безпеки і оборони;

– брати участь у розгляді органами виконавчої влади питань, пов'язаних з організацією забезпечення національної безпеки і оборони;

– залучати в разі потреби, у тому числі на договірній основі, науковців, спеціалістів, працівників міністерств та інших центральних органів виконавчої влади до опрацювання окремих проблем національної безпеки і оборони.

Повноваження заступників Секретаря Ради національної безпеки і оборони України визначає Президент України.

Виходячи з розглянутої компетенції Ради національної безпеки і оборони України, а також ступеня відповідальності цього державного органу, пропонуємо доповнити ст.11 Закону України «Про Раду національної безпеки і оборони України» від 05.03.1998 р., яка визначає повноваження Голови Ради національної безпеки і оборони України, положенням про подання Головою Ради національної безпеки і оборони України щорічного звіту до Верховної Ради України про стан національної безпеки і оборони в країні. Вважаємо доцільним запропонувати орієнтовний перелік питань, які даний звіт повинен містити. Отож, вважаємо, що до звіту повинна входити інформація про можливі загрози внутрішній і зовнішній безпеці України; про заходи, які були здійснені Радою національної безпеки і оборони України по результатах аналізу даних

загроз; про стан Воєнної організації держави та її реальну можливість протидіяти агресивним викликам сучасності; про узагальнення результатів роботи Ради національної безпеки і оборони України за визначений термін відповідно до покладеної компетенції; про внесені пропозиції до Верховної Ради України по прийняттю необхідних нормативно-правових актів у сфері національної безпеки і оборони, що стали результатом аналітичної роботи Ради національної безпеки і оборони України тощо.

Визначена компетенція Ради національної безпеки і оборони та повноваження її членів можуть здійснюватися відповідно до чинного законодавства та виключно у передбачених формах. Поняття «форма» має декілька значень і використовується в різних сферах людської діяльності. Серед основних значень можна виділити кілька тлумачень поняття, що розглядається, а саме: 1) устрій, структура будь-чого, система організацій; 2) зовнішній вид чи обрис. Розглядаючи дане поняття, слід відмітити, що його значення залежить від галузі права, в якій воно використовується. Так, в теорії державного будівництва під формами діяльності державних органів розуміють здійснення передбачених нормативно-правовими актами та практикою державного будівництва видів дій посадових і службових осіб законодавчих, виконавчих, судових та контрольно-наглядових органів, за допомогою яких реалізуються їхні завдання і функції в межах компетенції кожного органу [19, с.37–38]. Крім того, під формами діяльності представницьких органів розуміють основні, конкретні, здійснювані в межах певних правових, організаційних та організаційно-правових меж дій цих органів, їхніх посадових осіб, за допомогою яких реалізується їхня компетенція [20, с.189]. В адміністративному праві поняття, яке характеризує форму діяльності державного органу, опосередковується формою державного управління. Науковцями не вироблено єдиного підходу до трактування поняття форми державного управління. Так, Л.В. Коваль під формою державного управління розуміє «будь-яке зовнішнє вираження однорідних

дій державного органу, його структурних підрозділів та службових осіб, які здійснюються з метою реалізації функцій управління» [21, с.66]. Правник І.П. Голосніченко форму управління розуміє як управлінські дії, що мають зовнішній вираз [22, с.103]. В теорії управління форми управління поділяють на внутрішні і зовнішні. Під внутрішньою формою розуміють спосіб зв'язку елементів цілого та його структури, а під зовнішньою – зовнішній вигляд об'єкта, який відображає та забезпечує його зв'язок з іншими явищами [23, с.90; 24, с.20]. Форми внутрішньої діяльності використовуються для вирішення організаційно-штатних питань, налагодження діловодства, керівництва співробітниками, структурними підрозділами в середині самого органу та управління органами нижчого рівня, тоді як форми зовнішньої діяльності спрямовані на забезпечення виконання завдань і функцій, покладених на державні органи управління.

Отже, під формою діяльності Ради національної безпеки і оборони України можна вважати дії, які врегульовуються Конституцією України та іншими нормативно-правовими актами, опосередковуються визначеною компетенцією та здійснюються належними структурними підрозділами, посадовими або службовими особами. А тому, з нашої точки зору, форми діяльності Ради національної безпеки і оборони України поділяються на правові та організаційні, залежно від характеру породжуваних ними наслідків та безпосередньо впливають з тих функцій, що покладені на неї. До правових, на нашу думку, слід віднести нормотворчу, правоохоронну і управлінську форми діяльності Ради національної безпеки і оборони України.

Нормотворча форма діяльності полягає у участі та прийнятті рішень нормативного характеру у сфері національної безпеки і оборони, що вводяться в дію указами Президента України. Розглядаючи нормотворчу форму діяльності, слід звернути увагу на те, що п.18 ч.1 ст.106 Конституції України передбачено, що акти Президента України, прийняті в про-

цесі, коли він очолює Раду національної безпеки і оборони України, повинні бути скріплені підписами Прем'єр-міністра України і міністра, відповідального за акт та його виконання. Тобто в даному випадку повинна бути проведена процедура контрасигнації.

Власне, інститут контрасигнації – це скріплення акта глави держави підписом Прем'єр-міністра або міністра, відповідального за указ та його виконання. Цей інститут досить поширений у світовій практиці. Згідно з нормами конституційного права, контрасигнація означає, що, по-перше, підписи посадових осіб необхідні для того, аби чітко визначити коло осіб, відповідальних за підготовку, а також за впровадження в життя нормативного акта; по-друге, наявність необхідних віз переконує главу держави в тому, що позиції всіх відповідальних осіб узгоджено; по-третє, скріпивши своєю візою створений президентом указ, прем'єр і профільний міністр беруть на себе юридичну й політичну відповідальність за його виконання. Інститут контрасигнації запроваджено в Україні у 1996 р., після ухвалення Конституції України.

При дослідженні питання контрасигнації може виникнути сумнів, чи зобов'язаний Прем'єр-міністр України та профільний міністр підписувати акти Президента України, а чи вони можуть відмовитись це робити. Аналізуючи положення Конституції України та Закону України «Про Кабінет Міністрів України» від 07.10.2010 р., ми дійшли висновку, що Прем'єр-міністр України та профільний міністр повинні підписувати укази Президента України. Про це свідчить, по-перше, те, що норми Конституції – це норми прямої дії; по-друге, в ст.26 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» від 07.10.2010 р. закріплено, що Кабінет Міністрів України забезпечує виконання рішень Ради національної безпеки і оборони України, введених у дію указами Президента України. Також, п.6 ст.42 та п.4 ст.44 цього Закону передбачено, що прем'єр-міністр та міністри Кабінету Міністрів України скріплюють підписами акти Президента України видані в межах повноважень [25].

Правоохоронна форма діяльності Ради національної безпеки і оборони України є найбільш важливою та інтегруючою формою, бо це вид діяльності, що полягає в організації охорони права, яке охоплює всі правовідносини, на які поширюється сфера її компетенції [19, с.38]. Управлінська форма діяльності Ради національної безпеки і оборони значною мірою стосується можливостей цього органу організувати та забезпечити координацію і поточний контроль за діяльністю органів державної влади, органів місцевого самоврядування, а також органів громадянського суспільства у сфері національної безпеки і оборони.

Організаційні форми діяльності Ради національної безпеки і оборони – це вид діяльності, який спрямований на здійснення її функцій та не тягне за собою юридичних наслідків і не утворює правовідносин. Зокрема, йдеться про засідання Ради національної безпеки і оборони України. Загалом, засідання як форма організації діяльності – це зібрання членів колегіального органу для спільного вирішення питань, що належать до їхньої компетенції. Можна виокремити, наприклад, засідання Кабінету Міністрів України, Рахункової палати, Колегії Рахункової палати, Вищої ради юстиції, колегій міністерств, державних комітетів (державних служб), Президії Верховної Ради Автономної Республіки Крим, виконавчих органів місцевих рад, органів самоорганізації населення певної території, місцевих державних адміністрацій тощо. До того ж, засідання як організаційно-правова форма діяльності будь-якого державного органу є основною для більшості колегіальних органів, а тому підлягає детальній регламентації процедур організації та проведення.

Основною організаційною формою діяльності Ради національної безпеки і оборони України є засідання, які проводяться за рішенням Голови Ради не рідше як один раз на місяць. Присутність членів персонального складу Ради національної безпеки і оборони України на її засіданнях є їхнім обов'язком. Крім того, на засіданнях Ради національної безпеки і оборони України її члени голосують

особисто. Делегування ними обов'язку бути присутніми на засіданні Ради іншим особам не допускається. У засіданнях Ради національної безпеки і оборони України може брати участь Голова Верховної Ради України, який хоча і не має права голосу, проте може висловити свою думку щодо прийнятих рішень, яка протоколюється. На запрошення Голови Ради національної безпеки і оборони України у її засіданнях можуть брати участь голови комітетів Верховної Ради, інші народні депутати України, керівники центральних органів виконавчої влади (міністерств, державних комітетів, державних служб, органів виконавчої влади зі спеціальним статусом) та інші особи, які не є членами Ради національної безпеки і оборони України. На засіданнях Ради національної безпеки і оборони України ведеться протокол або стенограма. Рішення Ради національної безпеки і оборони України приймаються не менш як двома третинами голосів її членів.

Для порівняння, Рада Безпеки Російської Федерації здійснює свою діяльність у таких організаційно-правових формах як засідання, оперативні наради, наради по стратегічному плануванню, робочі наради, а також засідання її робочих органів – постійних міжвідомчих комісій, наукової ради і його секцій. Засідання Ради Безпеки Російської Федерації проводяться на регулярній основі (як правило, один раз на квартал) за планом, який затверджується Головою Ради Безпеки. При виникненні потреби можуть проводитися позачергові засідання. Засідання Ради Безпеки проводить Голова Ради Безпеки. Рішення Ради Безпеки приймаються на його засіданні постійними членами Ради Безпеки простою більшістю голосів від їхньої загальної кількості й набувають чинності після затвердження Головою Ради Безпеки. Для оперативного обговорення питань забезпечення національної безпеки Голова Ради Безпеки Російської Федерації проводить з постійними членами Ради Безпеки оперативні наради (як правило, один раз на тиждень). З метою підготовки рішень по стратегічних напрямках розвитку Російської Федерації й концептуальних проблемах у

сфері забезпечення національної безпеки, що виносяться на засідання Ради Безпеки, Секретар Ради Безпеки за погодженням з Головою Ради Безпеки може проводити з постійними членами Ради Безпеки й членами Ради Безпеки наради по стратегічному плануванню.

Рішення зазначених засідань і нарад Ради Безпеки оформляються протоколами, які затверджує Голова Ради Безпеки. Постійні члени Ради Безпеки мають рівні права при ухваленні рішень. Члени Ради Безпеки беруть участь у засіданнях Ради Безпеки з правом дорадчого голосу. Для реалізації рішень Ради Безпеки можуть видаватися укази, розпорядження й даватися доручення Президента Російської Федерації. Проекти указів, розпоряджень і доручень Президента Російської Федерації, а також проекти федеральних законів, що виносяться на засідання Ради Безпеки, попередньо розглядаються на робочій нараді постійних членів Ради Безпеки і членів Ради Безпеки, проведених Секретарем Ради Безпеки [26].

Таким чином, організаційні (неправові) форми діяльності Ради національної безпеки і оборони України представлені виключно її засіданнями, на яких і приймаються рішення з основних питань, що входять до її компетенції. Але, безперечно, що головна діяльність щодо вивчення, аналізу й вирішення поставлених завдань, які входять до компетенції Ради, здійснюється за допомогою значної кількості інших неправових форм роботи. Водночас засідання Ради, на яких приймаються рішення, – це заключна частина проведеної роботи по реалізації компетенції даного органу. Тому пропонуємо доповнити Закон України «Про Раду національної безпеки і оборони України» від 05.03.1998 р. положеннями про оперативні наради, робочі наради, засідання її робочих органів – тимчасових міжвідомчих комісій, робочих і консультативних органів. Вважаємо, що це сприятиме посиленню конституційно-правового статусу даного конституційного органу.

Якщо компетенція державного органу є формою правового опосередкування функцій,

то методи його діяльності більше стосуються практичної реалізації функцій. Методи прийнято тлумачити як способи здійснення організуючого впливу у стосунках між суб'єктами та об'єктами управління. Під методами діяльності розуміють способи, засоби, прийоми досягнення поставлених цілей, вирішення виниклих завдань [27, с.12]. У теорії управління під методом управління розуміють спосіб організуючого впливу суб'єкта управління на керовану систему або конкретний об'єкт управління, за допомогою якого реалізуються функції, вирішуються поставлені завдання, досягаються цілі [28, с.121]. В адміністративному праві саме методи виражають змістовий бік управлінського впливу. Вони є волею держави, конкретизованою відповідним управлінським органом у межах наданих йому юридично-владних повноважень. А тому методи державного управління – це різні способи, прийоми та засоби цілеспрямованого, організуючого впливу суб'єктів управління на об'єкти, які віднесені до їх відання [29, с.184].

Серед методів діяльності Ради національної безпеки і оборони України можна виокремити: координацію діяльності, проведення перевірок, розробку і прийняття рішень, колегіальне обговорення питань тощо. Усі вони характеризують якісну сторону діяльності Ради, визначаючи процес рішення поставлених завдань. Розглядаючи питання методів діяльності Ради національної безпеки і оборони України, слід зазначити, що прямих посилань в нормативних актах, які регулюють порядок її діяльності, немає, хоча вони й впливають зі змісту Конституції України, Закону України «Про Раду національної безпеки і оборони України» від 05.03.1998 р., а також є віддзеркаленням розглянутих форм роботи Ради.

Діяльність держави та її органів, яка не обмежена відповідними засобами, характеризується відсутністю відповідальності держави, її органів і посадових осіб, часто призводить до «домінування держави над людиною» [30, с.72]. Найкоротший шлях для недопущення цього є встановлення відповідальності. Зокрема, О.В. Марцеляк виокремлює основні

та додаткові елементи конституційно-правового статусу. До основних він відносить загальну правоздатність суб'єкта, його права та обов'язки, а також гарантії діяльності. А до додаткових він відносить місце в системі органів держави, форми реалізації прав і обов'язків та прийняті акти чи вчинені дії, відповідальність [31, с.86]. Дослідник І.І. Дахова виділяє самостійним елементом правового статусу відповідальність, яка є безпосереднім наслідком незадовільного виконання компетенції [32, с.17]. Таким чином, відповідальність, як елемент конституційно-правового статусу Ради національної безпеки і оборони України, потребує, на нашу думку, окремого розгляду.

Загалом, можна стверджувати, що відповідальність – це багатозначне поняття, яке широко використовується і вивчається багатьма суспільними науками, в тому числі і юридичною. Єдності серед науковців щодо розуміння цього поняття немає. В юридичній науці поняття «відповідальність» застосовують для визначення різних аспектів діяльності суб'єкта, і кожний вид відповідальності має властиву тільки йому специфіку [33, с.24]. В цілому поняття відповідальності збігається в багатьох мовах і завжди пов'язується з виконанням обов'язку, необхідністю звітувати.

Зазначимо, що юридична відповідальність являє собою закріплену в нормах права соціальну відповідальність. Залежно від галузевої структури права розрізняють такі види юридичної відповідальності: конституційну, адміністративну, кримінальну, цивільну, дисциплінарну, матеріальну [3, с.436–438].

Крім того, в дослідженнях, присвячених інституту відповідальності в конституційному праві, виділяють ще й політичну відповідальність. Зокрема, В.Н. Савін під політичною відповідальністю державної влади розуміє відповідальність органів державної влади і посадовців перед народом, населенням відповідної території за «невідповідність їх діяльності мандату довіри, що виражається в їх нездатності виробляти та здійснювати політику, ухвалювати рішення з максимальною користю для блага людей» [34, с.65].

Враховуючи вищесказане, ми поділяємо точку зору вітчизняних правників, що конституційно-правова відповідальність вищих органів державної влади – це юридична відповідальність політичного характеру, що існує у сфері конституційних відносин і реалізується у відповідальному ставленні суб'єктів конституційно-правових відносин (позитивний аспект) до здійснення їх правового статусу та компетенції, а у випадках його порушення – у примусовому застосуванні заходів впливу (негативна відповідальність), суть яких полягає у вилученні зі сфери політики та позбавленні права здійснювати державну владу [35, с.330].

Повертаючись до Ради національної безпеки і оборони України, необхідно зазначити, що питання відповідальності членів цього органу ще законодавчо не визначене. Це стосується як відповідальності даного державного органу за неналежне виконання передбаченої компетенції, так і відповідальності за невиконання рішень Ради. Відомо, що контроль за виконанням рішень Ради національної безпеки і оборони України здійснюється Секретарем Ради та її членами, які очолюють різні державні органи. А тому вважаємо важливим і необхідним внести доповнення до Закону України «Про Раду національної безпеки і оборони України» від 05.03.1998 р. з метою встановлення юридичної відповідальності, в тому числі конституційно-правової, за протиправні дії чи бездіяльність членів Ради національної безпеки і оборони України, що сприяло би посиленню правової та політичної культури серед осіб, які займають найвищі щаблі державної влади. Вважаємо, що Рада національної безпеки і оборони України у сучасних умовах має достатній потенціал розвитку як орган, що покликаний консолідувати зусилля усіх гілок влади у напрямку захисту інтересів держави, механізму всебічного і об'єктивного дослідження найбільш гострих проблем держави і суспільства, як колегіальний орган для прийняття у процесі творчого і всебічного пошуку обґрунтованих і виважених рішень.

Крім того, вважаємо доцільним внести пропозицію про доповнення Закону України «Про Раду національної безпеки і оборони України» від 05.03.1998 р. окремою статтею щодо можливості Верховної Ради України здійснювати парламентський контроль за членами Ради національної безпеки і оборони України. Цей контроль повинен передбачати можливість виклику до відповідного комітету чи комісії Верховної Ради України члена Ради національної безпеки і оборони України з метою заслуховування роз'яснень з тих питань, які відносяться до його компетенції як члена Ради національної безпеки і оборони України з подальшим прийняттям рішення про доцільність перебування такої особи на посаді, в зв'язку з зайняттям якої вона входила до Ради національної безпеки і оборони України. Таку позицію ми обґрунтовуємо тим, що членство у Раді національної безпеки і оборони України є додатковою відповідальністю, яку бере на себе особа, що може бути призначена Президентом України до складу зазначеної Ради або може бути членом Ради за посадою. В таких випадках член Ради національної безпеки і оборони України повинен знати про ту відповідальність, яка лягає на нього у зв'язку з тими рішеннями, в прийнятті яких він бере участь на засіданнях Ради. І це, в свою чергу, має стати своєрідною противагою або обмеженням того впливу, який має Президент України на членів Ради національної безпеки і оборони України при прийнятті будь-яких рішень.

ЛІТЕРАТУРА

1. Лазарев Б. М. Компетенция органов управления / Лазарев Б. М. – М., 1972. – 264 с.
2. Тодыка Ю. Н. Президент Украины: конституционно-правовой статус / Ю. Н. Тодыка, В. Д. Яворский. – Х. : Факт, 1999. – 256 с.
3. Скакун О.Ф. Теория держави і права : підручник / О. Ф. Скакун ; пер. з рос. – Х. : Консум, 2006. – 656 с.
4. Тихомиров Ю. А. Теория компетенции / Ю. А. Тихомиров. – М. : Юринформцентр, 2001. – 355 с.

5. Кравченко В. В. Конституційне право України : навч. посіб. – 2-е вид. / В. В. Кравченко. – К. : Атіка, 2002. – 480 с.
6. Популярна юридична енциклопедія / [кол. авт.: В. Г. Гіжевський, В. В. Головченко, В. С. Ковальський (кер.) та ін.] – К. : Юрінком Інтер, 2002. – 528 с.
7. Горбулін В. П. Про діяльність Ради національної безпеки і оборони України в 1994–1999 рр. / В. П. Горбулін [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.niurr.gov.ua/ukr/publishing/panorama4_2000/gorb_2.htm.
8. Закон України «Про основи національної безпеки України» : від 19.06.2003 р., № 964-IV.
9. Указ Президента України «Стратегія національної безпеки України» : від 12.01.2007 р., № 105/2007.
10. Закон України «Про оборону України» : від 06.12.1991 р., № 1932-XII.
11. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з додат. і доповн.) / [уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел]. – К. ; Ірпінь : ВТФ «ПЕРУН», 2005. – 1728 с.
12. Державне управління: проблеми адміністративно-правової теорії та практики / за заг. ред. В. Б. Авер'янова. – К., 2003. – 384 с.
13. Гаращук В. М. Контроль та нагляд в державному управлінні / В. М. Гаращук. – Х. : Фоліо, 2002. – 176 с.
14. Бахрах Д. Н. Административное право России : учеб. [для вузов] / Д. Н. Бахрах. – М. : Изд-во НОРМА (Издат. группа НОРМА-ИНФРА. М), 2002. – 443 с.
15. Адміністративне право України. Академічний курс : підручник : у 2 т. Т. 1. Загальна частина / [ред. кол.: В. Б. Авер'янов (голова)]. – К., 2004. – К. : Юрид. думка, 2004. – 583 с.
16. Ярмиш О. Н. Державне будівництво та місцеве самоврядування в Україні : підручник / О. Н. Ярмиш, В. О. Серьогін. – Х. : Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2002. – 653 с.
17. Закон України «Про Раду національної безпеки і оборони України» : від 05.03.1998 р., № 183/98-ВР.
18. Закон України «Про демократичний цивільний контроль над Воєнною організацією і правоохоронними органами держави» : від 19.06.2003 р., № 975-IV.
19. Колодій А. М. Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні : підручник / А. М. Колодій, А. Ю. Олійник ; за ред. Я. Ю. Кондратьєва. – К. : Юрінком Інтер, 2003. – 464 с.
20. Муніципальне право України : підручник / [В. Ф. Погорілко, О. Ф. Фрицький, М. О. Баймуратов та ін.] ; за ред. В. Ф. Погорілка, О. Ф. Фрицького. – К. : Юрінком Інтер, 2001. – 352 с.
21. Коваль Л. В. Адміністративне право України / Л. В. Коваль. – К. : Основи, 1994. – 154 с.
22. Адміністративна діяльність органів внутрішніх справ. Загальна частина: підручник / [за ред. І. П. Голосніченко, Я. Ю. Кондратьєва]. – К. : Укр. акад. внутр. справ, 1995. – 177 с.
23. Административное право Украины (Общая часть) : учеб. пособие. – Харьков : Одиссей, 1999. – 224 с.
24. Бахрах Д. Н. Форма государственного управления / Д. Н. Бахрах // Советское государство и право. – 1983. – № 4. – С. 20–27.
25. Закон України «Про Кабінет Міністрів України» ; від 7.10.2010 р., № 2591-VI.
26. Положение о Совете Безопасности Российской Федерации / утв. Указом Президента Российской Федерации : от 06.05.2011 г., № 590.
27. Бельский К. С. О системе специальных методов полицейской деятельности / К. С. Бельский, Б. П. Елисеев, И. И. Кучеров // Государство и право. – 2003. – № 4. – С. 11–18.
28. Теорія управління органами внутрішніх справ : підручник / за ред. канд. юрид. наук Ю. Ф. Кравченка. – К. : НАВСУ, 1999. – 702 с.
29. Колпаков В. К. Адміністративне право України : підручник / В. К. Колпаков, О. В. Кузьменко. – К. : Юрінком Інтер, 2003. – 544 с.
30. Авер'янов В. Забезпечення прав і свобод людини – пріоритетна орієнтація адміністративної реформи в Україні / В. Авер'янов // Юридичний вісник. – 2000. – № 2. – С. 70–73.

31. Марцеляк О. В. Основні елементи конституційно-правового статусу омбудсмана / О. В. Марцеляк // Підприємництво, господарство і право. – 2003. – № 11. – С. 85–88.

32. Дахова І. І. Поняття компетенції Кабінету Міністрів України / І. І. Дахова // Право і безпека. – 2003. – Т. 2. – № 1. – С. 16–19.

33. Кресіна І. О. Інститут імпичменту: порівняльний політико-правовий аналіз / І. О. Кресіна, А. А. Коваленко, С. В. Балан. – К. : Юрид. думка, 2004. – 173 с.

34. Савин В. Н. Ответственность государственной власти перед обществом / В. Н. Савин // Государство и право. – 2000. – № 12. – С. 64–72.

35. Ленгер Я. І. Відповідальність вищих органів державної влади: окремі аспекти // Я. І. Ленгер, Ю. Ю. Бисага // Форум права. – 2008. – № 3. – С. 325–331 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2008-3/08ljivoa.pdf>.

Тарасенко К. В. Компетенція, форми і методи діяльності та відповідальність Ради національної безпеки і оборони України / К. В. Тарасенко // Форум права. – 2012. – № 2. – С. 679–692 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2012-2/12tkviou.pdf>

Розглянуто поняття компетенції Ради національної безпеки і оборони (РНБО) України, розкрито та проаналізовано ключові засади, на яких ґрунтується компетенція РНБО України, такі як координація, контроль, планування і прогнозування. Досліджено основні форми та методи діяльності РНБО України. Запропоновано шляхи вдосконалення роботи РНБО України, шляхом внесення змін до Конституції та законів України та введення відповідальності членів відповідного органу.

Тарасенко К.В. Компетенция, методы и формы деятельности и ответственность Совета национальной безопасности и обороны Украины

Рассмотрено понятие компетенции Совета национальной безопасности и обороны (СНБО) Украины, раскрыты и проанализированы ключевые начала, на которых основывается компетенция СНБО Украины, такие как координация, контроль, планирование и прогнозирование. Исследованы основные формы и методы деятельности СНБО Украины. Предложены пути совершенствования работы СНБО Украины, путем внесения изменений в Конституцию и законы Украины, а также введения ответственности членов соответствующего органа.

Tarasenko K.V. Competence, Methods and the Forms of Activity, as Well as the Responsibility of the Council of National Security and Defense of Ukraine

The notion of the competence of The Council of national security and defense of Ukraine (CNSD), disclosed and analyzed issues, on which is based the competence of CNSD of Ukraine, so as coordination, control, planning and prognostication were considered. The main forms and the methods of the activity of CNSD Ukraine were investigated. It is proposed the ways of the perfection of the work of CNSD of Ukraine, by the entering of changes means in Constitution and the laws of Ukraine, as well as the introductions of the corresponding organ members' responsibility.